

Славинська О. М.,

студентка II курсу магістратури, гр. МСПДп-191

Науковий керівник – Новик Л. М., канд. психол. наук

Національний університет «Чернігівська політехніка» (м. Чернігів, Україна)

НАРКОТИЧНА ЗАЛЕЖНІСТЬ ЯК ПРОЯВ АДИКТИВНОЇ ПОВЕДІНКИ ОСОБИСТОСТІ

Проблема алкоголізму, алкогольної залежності є актуальною у сучасному суспільстві. Найбільш хвилюючою, нам видається, проблема алкоголізму серед молоді, особливо підлітків. Наркотична залежність є різновидом хімічної залежності до якої найбільш схильні діти, підлітки та молодь. У цієї категорії осіб залежність настає набагато швидше ніж у людей зрілого віку.

Як вказує, вчена Гоголева А., адиктивна поведінка (від англ. Addiction – згубна звичка, шкідлива схильність) – одна з форм девіантної поведінки, яка формує намір втечі від реального життя. Втеча від реальності відбувається шляхом штучної зміни свого психічного стану за допомогою вживання деяких психотропних речовин. Наркоманію дослідниця визначає як хворобливий стан, який характеризується явищами фізичної і психічної залежності, непереборним бажанням постійного вживання психоактивних речовин, що приймає форму непереборного потягу. Сильну психічну залежність викликають всі наркотичні речовини, фізична залежність до одних наркотичних речовин може бути вираженою, до інших взагалі відсутньою [1 с. 5-6].

Розглянемо більш детально поняття «наркотична залежність», «наркотизм». Слід зазначити, що наркотизм як явище поширення наркоманії у суспільстві носить соціальний характер. Звідси, наркоманія є соціально-небезпечною хворобою.

За науковою позицією О. Сердюка наркотизм слід розглядати як масове явище, яке тісно пов'язане не тільки з соціальними чинниками вживанням наркотичних речовин, а також з їх поширенням, що тягне за собою відповідальність перед законом [4].

Науковець Литвинчук Л. підкреслює, що існує багато підходів до розгляду проблеми наркотичної залежності, а саме: медико-біологічний, соціальний, психологічний. Наркоманія це захворювання яке проявляється певною кількістю симптомів та синдромів та має наслідки, які носять не тільки медичний характер, а й соціально-психологічний. Що має своє підтвердження в асоціальній поведінці та особистісних змінах. Основним симптомом наркоманії, як хвороби, є наркотична залежність [3].

Гоголева А. слідом за В. Каган виокремлює етапи становлення адиктивної поведінки. 1-й етап – перші спроби. Перші спроби вживання наркотичних речовин, зазвичай, відбуваються в компанії або під впливом інших осіб. Значну роль тут відіграє груповий конформізм та мотиви групового самоствердження. Також, важливо, враховувати глибинну потребу людини змінити стан власної свідомості. Таким чином, вірогідність того, що

перші спроби переростуть в хворобу залежить від потреби в зміні свідомості в більшій або меншій мірі від схвалення оточуючих, віку тощо. Другий етап – пошукова адитивна поведінка. Характеризується пошуком наркотичної речовини та експериментуванням з наркотичними речовинами. Індивідуальної психологічної залежності поки немає, але може сформуватися групова психологічна залежність. Третій етап відзначається переходом адитивної поведінки в хворобу. На це впливає ряд чинників: соціальних (нестабільність суспільства, рівень життя, міграція тощо); соціально-психологічних (незрілість особистісної ідентифікації, висока потреба в зміні стану тощо); біологічних (порушення процесів детоксикації в організмі, агресивна природа наркотичної речовини тощо.) [1 с. 32-34].

Як підкреслює науковець А. Й. Капська, синдром залежності – поєднання фізіологічних, поведінкових, а також когнітивних явищ, при яких наркотичні речовини займають перше місце в системі цінностей людини [2 с. 70].

Таким чином, наркотизм – це соціальне явище, яке носить масовий характер адиктивної поведінки, котра сприяє формування особливих соціальних груп, формування субкультури і особливих відносин в соціумі. Наркоманія – це хвороба, що характеризується непереборним бажанням людини вживати наркотики як наслідок формування психічної та фізичної залежності, яка носить стійкий характер. Зважаючи на вище означене, ми можемо зробити висновок, що наркотична залежність є проявом адитивної поведінки особистості.

Список використаних джерел

1. Гоголева А. В. Аддиктивное поведение и его профилактика. Москва-Воронеж. Московский психолого-социальный институт; Издательство НПО «МОДЭК». 2002. 240 с.
2. Капська А. Й. Актуальні проблеми соціально-педагогічної роботи (модульний курс дистанційного навчання) / А. Й. Капська, О. В. Безпалько. Р. Х. вайнола; Загальна редакція А. Й. Капської. Київ. 2002. С.70.
3. Литвинчук Л. М. Основні підходи до вивчення проблеми наркотичної залежності. Актуальні проблеми психології. Том V. Випуск 16. Київ. 2016. С. 110.
4. Сердюк О. О. Еволюція соціальних поглядів на наркотизм. 2005. Режим доступу https://ukr-socium.org.ua/wp-content/uploads/2005/04/68-78__no-2-3__vol-7__2005__UKR.pdf

Степаненко К. В.,

студентки II курсу магістратури, гр. МФРп-191

Науковий керівник – Поленкова М. В., канд. екон. наук

Національний університет «Чернігівська політехніка» (м. Чернігів, Україна)

ПРОБЛЕМА ФРУСТРАЦІЇ В ПСИХОЛОГІЧНІЙ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИЦІ

Вивченню проблеми фрустрації присвячено велику кількість зарубіжних та вітчизняних експериментальних досліджень у галузі загальної, вікової, спеціальної психології.